

Seken Korin Nægkiariien sə rani mə nəfe i nəkukuə

Pol rımərai nəkukuə i kani mə Seken Korin. In ruvərai raka Fas Korin məkwə nepwın həukurau nənə in rırai mwi sə i mərhi pen i revən. Nakalasia me fwe Korin kamheitehieitehi ihi kusen səvənraha, mamho ihi noien ərəha me. Pol revən fwe Korin mətə rarə ouihi a ti nəri nə mə irəha həpkrərig mhə ia noien ərəha me səvənraha. Nənə nəkur əfwaki me nepwın həpkini mhə nıpərhiendien ia Pol mə in aposol pərhiien riti səvəi Kumwesən. Nəpın Pol rəpwəh irəha mevən fwe profens Masetonia, in rerin ragien pik nəpın Taetas ruvehi nəgkiariien amasan muvehe mə nakalasia me fwe Korin hənətə sas ia noien ərəha me səvənraha nənə mhərərıg ia noien ərəha me səvənraha. Nəpın Pol rıregi nəgkiariien nəha, in rırai nəkukuə sə ro kəru irə revən ti nəkur Korin. Ia nıpəri nəkukuə i sə rakupwən Pol rini pen ti nəkur Korin mə rerin ragien ti nəri nə mə irəha hənəpwəh noien ərəha me səvənraha mamho noien amasan sə Kumwesən rokeikei. Ia nıpəri nəkukuə sə rakurirə Pol raməgkiari atukw a ia in mine nərmama səməme kamhəmwəki in mamhəni ərəha in.

¹ Iou Pol. Iou aposol riti səvəi Iesu Kristo, ti nəri nə mə Kumwesən rıməni nəkwan mə tako, mine piəvtaha Timoti.

Nəkukuə i rauvehe tukumiaha nakalasia me səvəi Kumwesən fwe taon nəha Korin, mine nərmama me pam səvəi Kumwesən fwe profens nəha Akaea.

² Pwəh Kumwesən Tata səkitaha, mine Iesu Kristo Iərimənu səkitaha, krouəriari pehe namasanien mine nəməriniuen m kımiaha.

Kumwesən sə in nukune noien səvəi nasituien

³ Pwəh səgnəgini Kumwesən i in Kumwesən mine Tata səvəi Iərimənu səkitaha Iesu Kristo, in Tata sə in nukune napiien, nənə in Kumwesən sə in nukune noien səvəi nasituien me pam. ⁴ In ramasitu ia kımaha ia nəmisəien me pam səkimaha, mə kımaha iahəukurən nasituien ia nərmama ia nəmisəien me səpəmsəpə səməme irəha haməregi. Nənə kımaha tahasitu ia nirəha ia noien səvəi nasituien sə Kumwesən rino m kımaha. ⁵ Rəmwhen a ia nəmisəien sə Kristo riməuvehi, nəmisəien nəha rauvehe pik mwi ia nimiruien səkimaha. Ia noien a mwi nəha, ti nəri nə mə kımaha iahaməuvehe mho kuatia kımaha Kristo, Kumwesən ramasitu pik ia kımaha, nənə noien nəha ramevən mwi ti nərmama nepwin. ⁶ Trini minuə kımaha iahamregi nəmisəien, mətə in nə trasitu ia kımiaha muvehimiru kımiaha. Trini minuə Kumwesən rasitu ia kımaha ramo mə kımaha iahəukurən nasituien ia kımiaha. Nənə kwənkwai nasituien nəha raukuə ia nimiruien səkimiaha, nənə nəpin hiarə ia nəmisəien kuatia a tsarə irə trasitu ia kımiaha mə tihərer əknekın ia nəpin me. ⁷ Kımaha iahənəmri pen əknekın nətərigien səkimaha ia Kumwesən tukumiaha mə tihərer əknekın. Ro iamınhi irə ti

1:2: 1Kor 1:3
34:19, Sam 94:19

1:3: Efes 1:3, 1Tes 1:3, Rom 15:5
1:6: 2Kor 4:15

1:5: Sam

nəri nə mə kitaha pam samarə ia narəien kuatia a mə kimiaha tihəregi nəmisəien sə iahamarə irə, nənə ia noien a mwi nəha Kumwesən trasitu ia kimiaha rəmwhen ramasitu ia kimaha.

⁸ Piak me, kimaha iahokeikei mə tihəukurən amasan nəpın sikai sə iahənarə irə ia profens nəha Esia. Nəpın nəha riskai pik tukumaha, mo rerimaha rirhi mə ko iahəpkimiru mhə mamhəuvən. ⁹ Kimaha iahamregi rəmwhen kinəkiri raka kimaha mə tahemhə. Mətə narimnari me nəha haməuvehe mə kimaha tahəpwəh nətigitien ia niskaiien atukw səkimaha, mətə tahətigitie ia Kumwesən sə ramo nərmama hemhə hətui mwi. ¹⁰ Ia nəpın nəha ipaka kimaha iahemhə, mətə in rīməuehimiru kimaha. Nənə in trauvehimiru kimaha iamınhi irə mamevən. Iahənəmri pen əknekın nətərigien səkimaha irə mə in truvehimiru mwi kimaha. ¹¹ Mətə kimiaha tihaməkeikei mhasitu ia kimaha mhəfwaki tukumaha. Tiho iamınha irə mə nərmama həpik tuhəni tanak m Kumwesən ti narimnari amasan me səməme in tro m kimaha ti nəri nə mə nərmama həpik hənəfwaki tukumaha.

Pol rərari ia nətərigien səvənhi mine nəfe tro

¹² Nari riti kimaha iahaməgkiari ərpwi irə. Kimaha iahamregi fwe ia rerimaha mə ro nıpərhiennien. In i mə noien səkimaha ia təkure tıprənə iahəno m nərmama nepwın, mhəno mwi m kimiaha rəpi raka, in noien sə raməmak irapw ia kwopun ukuraan. Iahaməni a nəgkiariien pərhienn rəmwhen sə Kumwesən rokeikei. Iahəpkəgkiari mhə ia nukurənienn

səkimaha səvəi tɪprənə, mətə iahaməgkiari ia namasanien səvəi Kumwesən. ¹³⁻¹⁴ Iakani iamɪnhi irə tɪ nəri nə mə iahəpkrai mhə nəgkiariien riti sə riskai tukumiaha tɪ nəvsiniien, uə tɪ nukurənien nɪpwran. Təkwətəkwuni hiəuvəukurən nətərigien səkimaha kwopti, mətə iakokeikei pik mə nəpɪn riti tihəukurən pam. Nənə ia noien nəha, nəpɪn Iesu Iərimənu səkitaha truvehə mwi, kimiaha tihəgien tukumaha rəmwhən a mwi mə kimaha iahaməgien tukumiaha.

¹⁵⁻¹⁶ Tɪ nəri nə mə iakukurən mə hiaməgien tukumaha, nətərigien kupwən səiou mə takevən fwe profens nəha Masetonia, mukupwən muvehə mətoni kimiaha, nənə nəpɪn takrərig takuvehə mwi mətoni kimiaha. Ro pen tihəuvehi namasanien m kəru, nənə kurirə irə tihəsitu ia nɪrak ia suatuk səiou tɪ nevənien fwe ia tənə Jutia. ¹⁷ Mətə iakinəpwəh. Ro pen rosi rərɪmiaha rɪrhi mə nəpɪn iakamətərig mə tako iamɪnha irə nətərigien səiou ramaiuaiu? Uə rosi iakəmwhən a ia nərmama nəpɪn səvəi tɪprənə kəmhəni nəgkiariien mi nəha “Ouəh” mɪnə “Rəkəm” ia nəgkiariien kuatia a?

¹⁸ Kimiaha hiəukurən mə Kumwesən ramo nəgkiariien səvənhi ia nəpɪn me. Nənə kimaha mwi nəgkiariien səkimaha tukumiaha rɪpko mhə “Ouəh” mɪnə “Rəkəm.” ¹⁹ Iakani iamɪnhi irə tɪ nəri nə mə Tɪni Kumwesən i Iesu Kristo sə iahamarəvisau irəpw tukumiaha kimrahar Saelas mɪnə Timoti, rɪpko mhə “Ouəh” mɪnə “Rəkəm,” mətə ia Kristo, nəpɪn me pam nəgkiariien səkimaha in nə “Ouəh.” ²⁰ Iakani iamɪnhi irə tɪ nəri nə mə promes me pam səvəi Kumwesən

həuvehe mho nɪpərhiɛniɛn i ia Iesu Kristo. Kitaha səuvəuvehe mhəno kuatia kitaha min, ro pen səukurən niniɛn “Ouəh” ti nuvehi utəien nəghi Kumwesən. ²¹ Kumwesən a ramo kimaha iahamərer əknekɪn ia Kristo kitaha m kimiaha. In rimərfi kitaha, ²² məmri Nənimwɪn səvənhi ia reritaha rahatən pen mə kitaha nərmama me səvənhi. Ti nəri nə mə Nənimwɪn nəha ramarə ia reritaha, nənə, kitaha səukurən amasan mə Kumwesən truvei pehe pam narimnari amasan me səməme rɪnəmri karen mə səkitaha.

²³ Təkwtəkwi ni iakaməkwein Kumwesən mə triregi nəgkiariɛn i səiou. Trini minuə iapkini mhə nɪpərhiɛniɛn, pwəh in rərpwɪn noien ərəha səiou. Iou iakinapkuvehe mhə fwe Korin ti nəri nə mə iapkokeikei mhə mə takini nəgkiariɛn sikai riti tukumiaha. ²⁴ Kimaha iahəpwəh nokeikeiɛn mə tahərimənu ia nahatətəien səkimiaha, rekəm. Mətə taho wok kitaha m kimiaha ti nagienien səkimiaha, ti nəri nə mə hiənərer əknekɪn raka ia nahatətəien səkimiaha.

2

¹ Ro pen iakuvəni raka ia rerik mə ko iapkuvehe mhə mwɪ mətoni kimiaha mo rerimiaha rəmisə. ² Iakani iamɪnhi irə ti nəri nə mə kimiaha a hiamo rerik ramagien, mətə trini minuə iako rerimiaha rəmisə, nənə iərmama riti riwən sə tro rerik ragien. ³ Nənə iakimərai nəkukuə nəha mə nəpɪn iakuvehe mətoni kimiaha tapkregi mhə rerik rəmisə. Iakəpwəh nokeikeiɛn mə nərmama səməme tuhaməkeikei mho rerik ragien, tuho

1:22: 1Jon 2:27, Efes 1:13-14, 2Kor 5:5, Rom 8:16-17 **1:23:** Rom 1:9, 2Kor 11:31 **1:24:** 1Tes 5:3 **2:1:** 1Kor 4:21, 2Kor 12:21

rerik rəmisə. Iou iakuvəukurən raka mə kitaha kuatia a, nənə nəpın rerik ragien, kimiaha mwi rerimiaha tragien. ⁴ Ro pen nəpın iakimərai nəkukuə nəha m kimiaha rerik rəmisə pik tukumiaha, mərkwəpır; nise nənimek raiu tukumiaha. Iapkraı mhə nəkukuə nəha mə tro rerimiaha rəmisə, mətə iakimərai mə tihəukurən nokeikeien i səiou rasori tukumiaha.

Nakalasia me fwe Korin tuhaməkeikei mhenouenou noien ərəha sə iərmama nəha rino

⁵ Mətə iərmama nəha rino noien ərəha, in rıpkə mhə rerik rəmisə, mətə rino mə kimiaha pam rerimiaha rəmisə kwopti. Iakani nəgkiariien i məpwəh nokeikeien mə triskai pik ti iərmama nəha, ⁶ ti nəri nə mə nərpwınien nəha kimiaha hiəpik hiəno min ti noien ərəha səvənhi rınəmwhen raka. ⁷ Təkwtəkwuni nəha tihaməkeikei mhenouenou noien ərəha səvənhi nənə mhomasan rerin, mə rerin trəpwəh nəmisə pikien muvehi irapw nətərigien səvənhi. ⁸ Iakaməres kimiaha mə tiho pwəh in rukurən nokeikeien səkimiaha tukwe. ⁹ Iakani iamınhi irə ti nəri nə mə in nə nəri iakimərai nəkukuə nəha tukwe, mə takətoni ro kimiaha mə tiho nəkwak ia narimnari me pam uə rekəm. ¹⁰ Trini mınuə hiənenouenou noien ərəha səvəi iərmama riti, iou mwi takenouenou irə. Trini mınuə iərmama nəha rino nəri ərəha me nepwın mə iou takaməkeikei menouenou noien səvənhi, mətə iou iakinenouenou raka noien səvənhi ia nəmri Kristo ti nasituien ia kimiaha. ¹¹ Iakamo noien nəha kamo Setan rouraha kitaha ia neikuəien

2:4: Wok Me 20:31

2:5: 1Kor 5:1

2:9: 2Kor 7:15, 10:6

2:11: Luk 22:31

me səvənhi. Iakani iamīnhi ti nəri nə mə kitaha səuvəukurən raka nətərigien me səvənhi səməme in ramesi pen.

Kumwesən ramo nərmama kamhəukurən Kristo ia aposol me səvənhi

¹² Nəpīn iakevən fwe ia taon nəha Troas mə takəvisau irapw nəgkiariien amasan səvəi Kristo, iakətoni mə Iərimənu səkitaha rinəsevər ia təpinhə miou mə tako wok fwe ikin. ¹³ Mətə iakamətəriɡ pik mīpkapwīs mhə, ti nəri nə mə iapkətoni mhə piak Taetas ia kwopun nəha. Nənə iakəsəkir mīnraha mier mevən fwe ia profens nəha Masetonia.

¹⁴ Mətə iakaməgnəɡīni Kumwesən ti nəri nə mə ia nəpīn me in ramiri kimaha ia Kristo, mamə kimaha iahəmwhen ia nərmama me i kamhəkurirə ia kīg riti sə rinaruagən pam, mamrəriɡ pen fwe imwəni. Ia nəpīn me Kumwesən ramo nukurənien ia Kristo rauku pen ia kimaha mamevən ia kwopun me. Nərmama kamhəregi nukurənien nəha rəmwhen ia nari riti kamregi nipekin. ¹⁵ Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə kimaha iahəmwhen ia nīmwəkmwəki nari nipekin rapein amasan Kristo rauvani ti nəgnəɡīniien Kumwesən nise napw irə ramevən ti nərmama səməme Kumwesən rauvehimīru irəha, mamevən mwi ti səməme kamhəuvən mə tuhemhə. ¹⁶ Səməme kamhəuvən mə tuhemhə həregi kimaha iahəmwhen ia nipeki nise napw nəha sə rauku pen ia nemhəien mamevən ti nemhəien. Səməme Kumwesən rauvehimīru irəha həregi kimaha iahəmwhen

ia nise napw naha sə rauku pen ia nimiruien mamevən ti nimiruien. Wok naha wok asori. Sin rukurən noien? ¹⁷ Kimaha iahəpkəmwhen mhə ia nərmama me naha həpik kamhəni irapw nəgkiariien səvəi Kumwesən ti nuvehiiən a mane, rekəm. Mətə Kumwesən rınərhi pehe kimaha. Ia Kristo kimaha iahaməni irapw nəgkiariien amasan səvənhi ia nəmri Kumwesən, nənə nəgkiariien səkimaha rauku pen a ia rerimaha sə ratukwatukw.

3

Nəkukuə riti kimərai rani sas ia Pol mine in me nepwin

¹ Rosi rerimiahaha rirhi mə iahənaməfiəutə mwi kimaha ia nəmrimiahaha, mətə rīpko mhə iamīnhi irə. Nəpīn nərmama pwiəpwiə me həuvehe imwəmiaha, tuhaməkeikei mhəuvehi nəkukuə riti kimiahaha me nepwin həmərai ti nini irapwien irəha tukumiahaha, ti nəri nə mə hiəreirei irəha. Nənə nəpīn həier mhəpwəh kimiahaha, tuhaməkeikei mhəuvehi nəkukuə səkimiahaha ti noien kimiahaha me nepwin həukurən irəha. Kimiahaha hiənuə tiho iamīnhi irə ia kimaha? Rekəm! ² Kimiahaha atukwatukw hiəmwhen ia nəkukuə səkimaha rani sas ia kimaha. Nəkukuə naha kimərai pen ia rerimaha, nərmama pam tuhəvsini mhəukurən. ³ Ro nukurənien i tukunraha hətoni mə Kristo əpa rīmərai nəkukuə naha, məmri pehe ia rəgimaha mə tahərhi pen i ramevən. In rīpkrai mhə nəkukuə naha ia nəri kamrai nari irə, mətə rīmərai nəkukuə

2:17: 2Kor 1:12, 1Tes 4:11 **3:1:** 2Kor 5:12, Wok Me 18:27, Rom 16:1 **3:2:** 1Kor 9:2 **3:3:** Eks 24:12, Jer 31:33, Esik 36:26-27

nəha ia Nənimwɪn i in səvəi Kumwesən sə ramɪru. Nənə rɪpkrai pen mhə ia kəruətərei sə rɪpwɪəpwɪə, mətə rɪmərəi pen ia reri nərmama.

⁴ Kimaha iahəpkehekɪr mhə mə tahəni iamɪnhi irə, tɪ nəri nə mə kimaha iahəuvəuvehe mhəno kuatia kimaha Kristo, nənə mamhahatətə əknekɪn ia Kumwesən. ⁵ Kimaha iahəmwhən tɪ noien wok i, mətə ko iahəpkɪni mhə mə nari riti rauku pehe atukw a tukumaha. Kimaha iahəmwhən tɪ nəri nə mə Kumwesən ramasitu ia kimaha. ⁶ In rɪno kimaha iahənəmwhən tɪ noien wok kimaha iotukwɪnɪnari me səvəi nəgkiariien vi səvənhɪ sə in rɪnərihi tərɪni əknekɪn. Nəgkiariien vi nəha rɪpkuku pen mhə ia Loa sə kimərəi, mətə rɪməuku pen ia Nənimwɪn səvəi Kumwesən. Iakani iamɪnhi irə tɪ nəri nə mə Loa sə kimərəi ramousi əpune iərmama, mətə Nənimwɪn səvəi Kumwesən rauvei pehe nɪmɪruien.

Nəgkiariien vi kɪnərihi tərɪni əknekɪn ramser pɪk anan rɪnəpi raka Loa

⁷ Fwe kupwən, nəpɪn Loa sə kimərəi pen ia kəruətərei kəru rɪməuvehe vi a, rɪməuvehe irau nukuraanien səvəi Kumwesən. Nukuraanien nəha rəhiəpwɪn nənime Moses ramser pɪk. Nəkur Isrel ko həpkəti əter pen mhə ia nənime Moses, nəri auər a mə nukuraanien nəha ia nənimen rɪnameiwaiu. Noien səvəi Loa nəha ramo mə iərmama remhə, mətə rɪməuvehe irau nukuraanien səvəi Kumwesən. ⁸ Mə ro iamɪnhi irə rəfo ia noien səvəi Nənimwɪn Ikinan? Tukətoni nukuraanien səvəi Kumwesən irə ramser pɪk məpi raka. ⁹ Nəgkiariien akuas

3:4: 2Kor 2:16

3:6: Jer 31:31, 1Kor 11:25, Jon 6:63, Rom 7:6

3:7: Eks 34:30

3:8: Kal 3:2,5

3:9: Dut 27:26, Rom 1:17,

səvəi Loa sə raməkiri nərmama mə tuhaməkeikei mhemhə kamətə nukuraanien səvəi Kumwesən irə ramser, mətə mə ro iaminihi irə nəgkariien vi kinərihi tərini əknekən sə ramo nərmama hatukwatukw ia nəmri Kumwesən, tukətoni mwi nukuraanien səvəi Kumwesən irə ramser pik məpi raka. ¹⁰ Nipərhiienien, nəgkariien akuas səvəi Loa sə kamətoni nukuraanien səvəi Kumwesən irə, təkwtəkwuni nəha kəpwəh nətoniien nukuraanien nəha irə, ti nəri nə mə nəgkariien vi kinərihi tərini əknekən ramser pik anan rinəpi raka Loa nəha. ¹¹ Nəgkariien akuas səvəi Loa riməuvehe irau nukuraanien səvəi Kumwesən, mətə triwən mwi rəmwhen ia nukuraanien sə riməser ia nəmri Moses. Mətə nəgkariien vi Kumwesən rinərihi tərini əknekən trarə rerin, miser pik məpi raka.

¹² Ti nəri nə mə kimaha iahəukurən amasan nəri nəha mə ro iaminihi irə, ro pen kimaha iahamətigase, ¹³ mhəpkəmwhen mhə ia Moses. In rinousəman nənimen ia tinari əgeigei mə nəkur Isrel tuhəpwəh nətoniien mə nukuraanien sə raməhiəpwən nənimen rinamiwən. ¹⁴ Mətə nətərigien səvəi nəkur Isrel me nəha fwe kupwən kinərəpinhə i. Nənə meste pehe nəha ipwet mine nəpin irəha həvsini nəgkariien akuas səvəi Loa, irəha həpkregi sas mhə nəfe rani, ti nəri nə mə nari riti ramərəpinhə nətərigien səvənraha rəmwhen ia tinari əgeigei sə rinousəman nənime Moses. Mətə Kristo əpa rukurən nuvehi rakaien nəri nəha ia nətərigien səvəi iərmama nəpin iərmama ruvehe mo kuatia irau min. ¹⁵ Ouəh meste pehe nəha ipwet mine, nəpin həvsini Loa səvəi Moses, nari

riti raməsisəg ia nətərigien səvənraha rəmwhen ia tinari əgeigei nəha sə rinousəman nənime Moses fwe kupwən. ¹⁶ Mətə trini minuə iərmama riti ruvsini in muvehe ti Iərimənu səkitaha, tinari nəha trier raka. ¹⁷ Iərimənu nəha səkitaha in Nənimwīn Ikinan. Nənə kwopun Nənimwīn Ikinan ramarə ikin, in rafi nari ia nərmama. ¹⁸ Kitaha pam i səpkuvegi mhə nəmritaha rəmwhen ia Moses, mətə nəmritaha ramser kamətə nukuraanien səvəi Iərimənu ia kitaha. Ia nəpin me in rauvsini nimiruien səkitaha mə tsəuvehe mhəmwhen irə sarə ia nukuraanien riti mharə mhəuvən mwī ia riti. Noien i rauku pen ti Iərimənu səkitaha in nə Nənimwīn Ikinan.

4

Kumwesən ruvei pen wok m aposol me

¹ Kumwesən rapi tukumaha nənə muvei pehe wok i m kimaha ro pen tahəpwəh nəpouien i. ² Kimaha iahəuvəuvei pen raka təkutamaha ia noien afafa me mine noien me səməme ho naurisien. Iahəpkavən mhə ia noien səvəi neikuəien, uə iahəpkuvsini mhə nəgkiariien səvəi Kumwesən, rekəm. Mətə kimaha iahaməni irapw nəgkiariien pərhiēn ia nəmri nərmama me pam mə irəha tuhəkiri noien səkimaha mhəukurən ia rerinraha mə kimaha iahamə noien atukwatukw ia nəmri Kumwesən. ³ Rosi nəgkiariien amasan sə iahaməni irapw ramərkwafə ti nərmama nepwīn, mətə ramərkwafə a ti nərmama səməme kamhəuvən mə tuhemhə. ⁴ Irəha ko həpkini

3:16: Rom 11:23,26 **3:17:** Jon 8:32,36, Rom 8:2, Kal 5:1 **3:18:**
 Eks 16:7, 24:17 **4:1:** 2Kor 3:6 **4:2:** 2Kor 2:17, 1Tes 2:5, 1Kor
 1:18 **4:4:** Efes 2:2, Kol 1:15, Hip 1:3

mhə nɪpərhiɛniɛn ia nɛgkiariɛn amasan nəha, ti nəri nə mə Setan i, iərəmhə sə ramərimənu ia tiprənə i, rinousəman nətərigiɛn səvənraha, mamə irəha həpwəh nətoniɛn nukuraaniɛn sə raməhiəpwɪn irəha. Nukuraaniɛn nəha rauku pen ia nɛgkiariɛn amasan sə raməvisau nasoriɛn səvəi Kristo. Kristo nəha in rəmwhɛn atukwatukw ia Kumwesən. ⁵ Kimaha iahəpkəvisau atukw mhə kimaha, mətə iahaməvisau Iesu Kristo mə in Iərimənu, nənə kimaha nərmama iahamo tukwini nari m kimiaha ia nəghi Iesu. ⁶ Ro iamɪnhi irə ti nəri nə mə Kumwesən nəha riməni mə, “Pwəh nukuraaniɛn ruək məhiəpwɪn kwopun rɪpitəv ikin,” in raməhiəpw ia rerimaha, mə kimaha iahəukurən nətoniɛn nukuraaniɛn səvəi Kumwesən, nənə iahətoni nukuraaniɛn nəha ramser ia nənime Kristo.

Aposol me həpkiskai mhə ia niskaiɛn atukw səvənraha

⁷ Mətə kimaha iahaməuvehi nəri amasan nəha ia nɪpwramaha me i kino ia tiprənə həpkiskai mhə. Ro iamɪnhi irə mə trahatən pen mə niskaiɛn amasan nəha rəpi raka riməuku pen ti Kumwesən, rɪpkuku pehe mhə tukumaha. ⁸ Ia nəpɪn me kimaha iahamregi rərəha ia narimnari me rɪpik, mətə iahəpkimwei mhə. Nəpɪn me nɛpwɪn iahəreirei suatuk, mətə iahaməmwur mhəpwəh nəpwəhiɛn. ⁹ Nərmama hamo nərəhaiɛn m kimaha, mətə Kumwesən rɪpkəpwəh mhə kimaha. Hamousi kimaha, mətə həpkouraha mhə kimaha. ¹⁰ Ia nəpɪn me rəmwhɛn mə kimaha iahaməuvehi

4:5: 2Kor 1:24 **4:6:** Jen 1:3, Aes 9:2, 2Kor 3:18 **4:7:** 2Kor 5:1 **4:8:** 2Kor 1:8, 7:5 **4:10:** 1Kor 15:31

nemhæien sævæi Iesu ia nîpwramaha, ro iamînhi iræ mæ nærmama hæukuræn nætoniien mwi nîmîruien sævæi Iesu ia nîpwramaha. ¹¹ Iakani iamînhi iræ ti næri næ mæ kîmaha iahamaræ, næpîn me pam kauvei pen kîmaha mæ tahemhæ ti næghi Iesu. Ro iamînhi iræ mæ nærmama tuhætoni nîmîruien sævænhi ia nîpwramaha sæ trîpkemhæ ia næpîn riti. ¹² Noien næha nîpwræn mæ nemhæien ramowok ia kîmaha, mætæ nîmîruien ramowok ia kîmiaha.

¹³ Nækukuæ Ikinan rani mæ, “Iakînahatætæ ro pen iakani.” Ia noien kuatia a sævæi nahatætæien kîmaha mwi iahænahatætæ ro pen iahamæni.

¹⁴ Kîmaha iahæukuræn amasan mæ Kumwesæn sæ rîno Iærimænu sækîtaha rætui mwi ia nemhæien, in tro kîmaha mîne kîmiaha, kîtaha pam sætui mwi ia nemhæien kîtaha Iesu, nænæ mærpwi irapw kîtaha ia nænimen. ¹⁵ Narimnari me i, kîmaha iahamo ramasitu ia kîmiaha mæ næpîn namasanien sævæi Kumwesæn rîvi pehe nærmama hæpîk mwi hæuvehe ti Kristo, nænæ nærmama hæpîk mwi tuhæni tanak ti Kumwesæn, mhæuvehi utæ næghîn irænhæ anan.

¹⁶ Narimnari me næha ho kîmaha iahæpwæh næpouien i. Næri auær a mæ nîpwramaha iruæ ramevæn mæ træræha, mætæ rerîmaha fwe imwæ Kumwesæn ramo mæ ramærmævi ia næpîn me. ¹⁷ Ro iamînhi iræ ti næri næ mæ næmisæien me i samæregi ia tækure tîprænæ i iræha næri auær a, hæpkaræ æpwæmwîs mhæ, mætæ hamæpnæpenæ ia kîtaha ti naræien rerîn sæ ramæhiapw mamasan pîk

mæpi raka. ¹⁸ Nənə ro iam̄inhi irə, nənimemaha həpkərer pen mhə ia narimnari me kamətoni, mətə hamərer pen ia narimnari me k̄ipkətoni mhə. Iakani iam̄inhi irə ti nəri nə mə narimnari me kamətoni irəha narimnari me səvəi təkwtəkwwuni a, tuhəpkiwən, mətə narimnari me k̄ipkətoni mhə irəha tuharə rerin.

5

Nipwrataha sə vi fwe ia neiai

¹ Iakani iam̄inhi irə ti nəri nə mə nipwrataha rəmwhen ia nimwə tapolen samarə irə səvəi nəpin ouihi a ia tiprənə i. Nənə kitaha səukurən mə trini minuə nipwrataha i ruvehe memhə mərəha, mətə fwe ia neiai nipwrataha vi fwe ikin sə rəmwhen ia nimwə riti ripko mhə iərmama rino mətə Kumwesən a rino nənə in trarə rerin. ² Nəpin samarə ia nipwrataha i, saməregi rərəha, mamhəvi kwakwa neiahagien tukwe, mamhokeikei anan mə tsəuvən mharə ia nimwə vi nəha fwe ia neiai. ³ Kitaha tsarkahu nipwrataha vi nəha rəmwhen ia karkahu, tipkətə mhə mə samavən auər a. ⁴ Nəpin samarə ihi ia nimwə tapolen i səkitaha ia tiprənə i, saməregi rərəha pik, mamhəvi neiahagien tukwe, mhəpwəh nokeikeiien mə tukuvehi raka nipwrataha i rəmwhen ia karkahu. Mətə sokeikei mə tukarkahu pehe nipwrataha sə fwe ia neiai mə nipwrataha i sə ko ripkarə rerin mhə truvehe mərməvi marə rerin. ⁵ Kumwesən əpa rino kitaha ti narimnari me nəha. In riməuvei pehe Nənimwin Ikinan m

kitaha. Ti nəri nə mə Nənimwin nəha ramarə ia kitaha, nənə, kitaha səukurən amasan mə Kumwesən truvei pehe pam narimnari amasan me səməme rinəmri karen mə səkitaha. ⁶ Ro iamınhi irə kitaha samətigase ia nəpın me, mamhəukurən mə nəpın samo imwətaha ia nıpwrataha i, səpkarə mhə fwe imwei İərimənu. ⁷ İakani iamınhi irə ti nəri nə mə kitaha samarə ia nahatətəien, səpkarə mhə ia nəfe samətoni. ⁸ Kitaha samətigase mamhəregi mə ko səpwəh nıpwrataha i mhəuvən mho imwətaha fwe ia neiai kitaha İərimənu səkitaha sə nəha ramasan pık məpi raka. ⁹ Ro iamınhi irə mine nəri auər a mə samarə kitaha min uə səpkarə mhə kitaha min, mətə saməmwur mə rerin tragien tukutaha. ¹⁰ İakani iamınhi irə ti nəri nə mə kitaha pam tsaməkeikei mhərer kupwən ia nəmri Kristo mə in trəkiri noien me səkitaha. Kitaha kuatia kuatia tsəuvehi nərəkuien resi pen noien me səno ia narəien i samarə irə ia nıpwrataha i, noien amasan uə noien ərəha.

Kumwesən rıno suatuk ia Kristo mə kitaha səukurən nuveheien mho in me nepwin

¹¹ Nənə təkwtəkwuni kimaha iahəuvəukurən amasan mamhəhekır İərimənu səkitaha. Ro pen iahaməmwur mə tahəvi pehe nərmama. Kumwesən rukurən amasan kimaha. Rerik rırhi mə kimiaha mwı hiəukurən amasan kimaha. ¹² Kimaha iahəpwəh nokeikeien mə tahəuvehi utə kimaha ia nənimemiaha, mətə tahəuvei pehe nətərigien səkimaha mə rəfo rerimiaha

5:6: Hip 11:13-16 **5:7:** 1Kor 13:12 **5:8:** Fil 1:23 **5:9:** Kol 1:10, 1Tes 4:1 **5:10:** Pri 12:14, Rom 2:16, 14:10 **5:11:** 2Kor 4:2 **5:12:** 2Kor 3:1, 1:14

tragien tukumaha. Nənə təkwtəkwwuni hiəukurən nīripwenien nəgkiariien səvəi nərmama səməme hamərpwi irəha ti noien sə nərmama kamhətoni, mətə rerinraha ripkrhi mhə nəri sə ramarə ia reri iərmama. ¹³ Trini minuə rerimiahā rirhi mə iahamarməri, mətə kwa iahamo wok səvəi Kumwesən. Nənə trini minuə rerimiahā rirhi mə iahəukurən nari, mətə kwa iahamasitu ia kimiahā. ¹⁴ Ro iamīnhi irə ti nəri nə mə nokeikeiien səvəi Kristo ramərimənu ia kimaha. Kimaha iahəukurən amasan mə iərmama kuatia a rimamhə ti nərmama pam, nənə ro pen rəmwhen mə nərmama me pam həuvamhə. ¹⁵ Nənə rimamhə ti nərmama pam mə səməme kamhəmīru tuhəpwəh noien narimnari me səməme irəha a hokeikei, mətə irəha tuhaməkeikei mho noien me səməme Iesu rokeikei. In rimamhə ti nīrəha, nənə mətui mwi ia nemhəien.

¹⁶ Ro pen ipwet mine kimaha iahəpkəkiri mhə nərmama ia noien sə nərmama səvəi tīprənə haməkiri nərmama irə. Nīpərhienien kimaha iahənəkiri Kristo ia noien nəha ia nəpīn riti, mətə təkwtəkwwuni iahəpkə mhə mwi. ¹⁷ Ro iamīnhi irə trini minuə iərmama riti ruvehe mo kuatia irau Kristo, in riməuvehe mo in iərmama vi. Noien akuas səvənhi ruvəiwən, nənə noien vi ruvəuvehe. ¹⁸ Narimnari me pam nəha haməuku pen ti Kumwesən. In rino suatuk ia Kristo mə kimaha tahəpwəh mwi nəmwəkien in mhəuvehe in me nepwīn. Nənə in rīnəmri pehe wok i ia rəgimiahā, mə kimaha tahəvi pehe mwi nərmama səməme haməmwəki in həuvehe in me nepwīn.

19 Nægkiariien sə iahaməvisau i mamhəni mə Kumwesən rino suatuk ia Kristo mə tro nərmama səməme haməmwəki in ia tıprənə i həuvehe in me nepwın, nənə məpwəh nəvsiniien noien ərəha me səvənraha. Nənə muvei pehe nægkiariien i m kımaha mə tahəni irapw mə Kumwesən rino raka suatuk tı nərmama haməmwəki in mə tuhəuvehe in me nepwın. ²⁰ Ro pen kımaha nərmama səməme iahaməgkiari tukwini səvəi Kristo. Rəmwhen mə Kumwesən raməkwein nərmama ia nægkiariien səkımaha. Nənə iahaməres kımiaha ia nəghi Kristo mə tihəpwəh nəmwəkiiien Kumwesən nənə mhəuvehe in me nepwın. ²¹ Kristo noien ərəha səvənhi riwən. Mətə tı nasituien ia kıtaha, Kumwesən ro in ruvehe məmwhen ia noien ərəha. In ro iamınhi irə mə ia Kristo kıtaha tsəukurən nuveheien mhəmwhen ia noien atukwatukw səvəi Kumwesən.

6

¹ Kımaha iahamo wok pəri kımaha Kumwesən. Ro pen iahaməres kımiaha mə nəpın Kumwesən raməriari pehe namasanien səvənhi m kımiaha, tihəpwəh nuvehiiien rəmwhen ia nəri auər a, ² tı nəri nə mə Kumwesən rani mə,
 “Ia nəpın səvəi nasituien ia iərmama, iakregi kımiaha.

Ia nəpın səvəi nuvehimıruien iərmama, iaka-situ ia kımiaha.”

Hətə ro. Təkwtəkwuni rino nəpın səvəi Kumwesən tı nasituien ia iərmama. Təkwtəkwuni rino nəpın səvəi nuvehimıruien iərmama.

5:19: Rom 3:23-25, Kol 1:19-20 **5:21:** Jon 8:46, Hip 4:15, Kal 3:13, 1Kor 1:30, Fil 3:9 **6:1:** 2Kor 5:20 **6:2:** Luk 4:19-21

Pol mine in me nepwɪn kamhəregi rərəha ia narimnari me rɪpɪk

³ Kimaha iahəpko mhə nari riti mə iərmama riti trɪmwei irə, tɪ nəri nə mə iahəpwəh nokeikeiien mə tukɪni ərəha wok səkimaha. ⁴ Mətə ia narimnari me pam səməme kimaha iahamo iahamahatən pen mə kimaha iotukwininari me pərhiən səvəi Kumwesən, mamhərer əknekɪn ia nəpɪn səvəi nəmisəiən, mine nəpɪn skai me, mine nəpɪn iahamregi rərəha. ⁵ Nərmama hənousi kimaha, nənə kuvei pen kimaha ia kalapus, nənə karɪpwɪ kimaha mə tukousi kimaha. Iahəno pɪk wok, mhəpwəh napriiən ia nəpɪn, nukumhə rahi kimaha. ⁶ Ro nukurəniən i mə kimaha iotukwininari me pərhiən səvəi Kumwesən tɪ nəri nə mə iahamo wok noien səkimaha rəmher, kimaha iahəukurən nari, nətərigiən səkimaha rəpwəmwis, iahamo ramasan m nərmama, Nənimwɪn Ikinan rukuər ia rerimaha, kimaha iahokeikei nərmama ia nokeikeiien pərhiən, ⁷ mamhəni a nɪpərhiənien, nənə nɪskaiiən səvəi Kumwesən ramarə ia kimaha. Kimaha iahamo noien atukwatukw rəmwhen ia narimnari me səvəi naruagəniən iahaməuvehi ia rəgimaha mwatuk mine mour. ⁸ Nərmama nepwɪn haməsiai kimaha, nepwɪn hamo auris kimaha. Nepwɪn haməni ərəha kimaha, nepwɪn haməni amasan kimaha. Nepwɪn haməni mə kimaha iekuə me, mətə kimaha iahaməni a nəgkiariien pərhiən. ⁹ Kamo m kimaha rəmwhen mə kimaha nərmama kreirei kimaha, mətə kimaha kukurən

amasan kímaha. Kamo m kímaha rəmwhen mə iahəuvamhə raka, mətə hətə ro iahaməmīru ihi. Kamousi kímaha, mətə kīpkousi əpune mhə ihi kímaha. ¹⁰ Kímaha iahamregi rərəha, mətə ia nəpīn me rerimaha ramagien. Nautə səkímaha riwən, mətə iaho nərmama həpik nautə səvənraha rīpik. Nari riti səkímaha riwən, mətə iahaməuvehi narimnari me pam.

¹¹ Nəkur Korin, kímaha iahaməni pehe pam nəgkiariien me m kímiaha mhəpkəpwəh mhə riti. Nənə iahamokeikei kímiaha ia rerimaha pam. ¹² Kímaha iahəpkəsisəg mhə nokeikeiien səkímaha tukumiaha, mətə kímiaha hiaməsisəg səkímiaha tukumaha. ¹³ Təkwtəkwuni nəha iakaməgkiari m kímiaha rəmwhen mə nīpwnətīk atukwatukw me nə kímiaha. Ratukwatukw a mə kímiaha mwi tihokeikei kímaha ia rerimaha pam.

Kumwesən sə ramīru nimwə səvənhi nə kītaha

¹⁴ Kímiaha tihəpwəh nuvehien rəgimīaha me kímiaha nərmama səməme həpkīni mhə nīpərhienien ia Kristo mho pəri wok. Iakani iamīnha irə tī nəri nə mə kímiaha hiəukurən. Noien amasan mīne noien ərəha trouəfo rouo pəri nari riti? Uə nukuraanien mīne nəpītəvien trouəfo rouavən pəri? ¹⁵ Kristo mīne Setan trouəfo rouni nəgkiariien kuatia? Uə iərmama sə rani nīpərhienien ia Kristo mīne iərmama sə rīpkīni mhə nīpərhienien irə trouəfo ro nari ia nətərigien kuatia? ¹⁶ Nimwə səvəi Kumwesən tukəfo kəfwaki m nənimwi nari me ikin? Kumwesən sə ramīru

6:10: 2Kor 7:4, Fil 2:17, Kol 1:24 **6:13:** 1Kor 4:14 **6:14:** Efes 5:7,11 **6:16:** 1Kor 3:16, Lev 26:12, Esik 37:27

nimwə səvənhi nə kitaha. Rəmwhen Kumwesən rīməni mə,

“Takarə kimaha nərmama me səiou,
nənə mavən kimaha mīnraha,
iou takuvehe Kumwesən səvənraha,
irəha tuhəuvehe nərmama me səiou.”

¹⁷ Nənə Iərimənu səkitaha rīməni mə,
“Ro iamīnhi irə, tiharaka ia nirəha,
mhavən isipwīn tī nirəha,
mhəpwəh nīrapīien nəri sə rəmkemik ia nənimek,
rerik ragien mə takuvehi kimiaha,

¹⁸ iou takuvehe tata səkimiaha,
nənə kimiaha tihəuvehe nīpwnətik me.

Iou Iərimənu sə iakauvehi nīskaiien me pam,
iakani nəgkiariien nəha.”

7

¹ Nərmama keikei me səiou, promes me i səkitaha. Ro pen pwəh səpərhi atukw a kitaha, mhəpeki raka narimnari me pam səməme hamo nīpwrataha mīne nənīmwtaha həmkemik ia nəmri Kumwesən. Pwəh so mə noien səkitaha ratukwatukw pam, mo ikinan i, tī nəri nə mə kitaha samhekīr Kumwesən.

Nagienien səvəi Pol

² Tihəsevər ia rərīmīaha tukumaha. Kimaha iahəpkō mhə rərəha ia iərmama riti. Iahəpkīvi pen mhə iərmama riti ia kwopun ərəha ikīn. Iahəpkəmwur mhə mə tahəuvehi nari riti səvəi iərmama riti ia noien ikou. ³ Iou iapkinī mhə nəgkiariien i, mīni mə hīəno noien ərəha, rekəm.

6:17: Rev 18:4 **6:18:** 2Saml 7:14, Aes 43:6, Jer 31:9, Rev 1:8

7:2: Wok Me 20:33, 2Kor 12:17 **7:3:** 2Kor 6:11-12

Iakuvəni raka tukumiaha i mə nəri auər a mə tsemiru pəri uə tsemhə pəri, mətə kimiaha hiamarə ia nətərigien səkimaha ia nəpın me. ⁴ Iou iakamahatətə əknekın ia kimiaha. Ia nəpın me rerik ramagien tukumiaha. Ia nəmisəien me pam səkimaha, kimiaha hiamo rerik raməpwiuən, mamagien pık.

⁵ Nəpın iahaməuvehe ia profens Masetonia iahəpkapwis mhə, mətə ia nəpın me nərhəien rauvehi kimaha, nərmama hənuə tuhəvisə m kimaha, nənə kimaha iahekır. ⁶ Mətə Kumwesən sə rauvehi utə nətərigien səvəi iərmama sə rerin rəpou, ruvehi utə nətərigien səkimaha ia nuveheien səvəi Taetas. ⁷ Rıpkə mhə nuveheien a səvənhi ruvehi utə nətərigien səkimaha, mətə rerimaha ragien mwi ti nəgkiariien səkimiaha sə hiəməni pen tukwe in rıməuvehi utə mwi nətərigien səvənhi. In rıməni pehe tukumaha mə hiokeikei pık mə tihətoni iou, nənə mını mə rerimiaha rəpou pık, hiamərer mwatuk mə tihənise nəgkiariien ərəha me kamini ia nırak. Nəpın iakregi narimnari me nəha rerik ragien pık.

⁸ Rosi nəkukuə kupwən səiou ro kimiaha hiəregi rərəha, mətə iou iapkreği mhə rərəha tukwe. Mətə kupwən iakregi rərəha tukwe, ti nəri nə mə iakətoni mə nəkukuə nəha rino kimiaha hiəregi rərəha, mətə səvəi nəpın ouihi a. ⁹ Mətə təkwtəkwuni rerik ramagien, mətə rıpkə mhə rerik ramagien mə iakino kimiaha hiəregi rərəha, mətə ti nəri nə mə nəpın hiəregi rərəha, hiərərig ia noien ərəha səkimiaha. Kimiaha hiəpkouraha mhə kimiaha, ti nəri nə mə nəpın

hiaregi rərəha, mətə hiaməti pen ia Kumwesən. ¹⁰ Nəpɪn səregi rərəha rəmwhen sə Kumwesən rokeikei trukuə kwənkwan in i kitaha tsəpwəh noien ərəha me səkitaha mhəuvehe Kumwesən ruvehimiru kitaha. Nənə reritaha trəpwəh nəpouien ti noien nəha. Mətə nəpɪn səregi rərəha rəmwhen nərmama səvəi tiprənə kambahəregi trukuə kwənkwan in i kitaha tsemhə. ¹¹ Kimiaha hiəuvəregi raka rərəha rəmwhen sə Kumwesən rokeikei. Nənə hətə ro nəfe raukuə ia kimiaha. Hiamo akwauakw mə tukətoni kimiaha mə nərəhaien riwən ia kimiaha, niemaha raməpi kimiaha ti noien ərəha səvəi iərmama nəha, kimiaha hiaməhekɪr, mamhokeikei pik mə tihətə iou, rerimiahaha raməreuən, mamhərer mwatuk ti nəkoui atukwatukwien iərmama sə ramo noien ərəha. Ia noien me pam səkimiaha hiənahatən mə hiəpko mhə nari riti rərəha ia narimnari me i. ¹² Iakimərai nəkukuə nəha m kimiaha, mətə iapkraihə m iərmama i sə rino noien ərəha. Nənə iapkraihə mwi m iərmama sə iərmama nəha rino noien ərəha irə, rekəm. Iakimərai mə tihətə sas ia nəmri Kumwesən mə hiamokeikei pərhien kimaha. ¹³ Ro iamɪnhi irə narimnari me pam nəha haməuvehi utə nətərigien səkimaha. Ouəh, nəgkiariien səvəi Taetas ruvehi utə nətərigien səkimaha.

Nari riti mwi, rerimaha ragien pik nəpɪn iahətoni nagienien səvənhi, ti nəri nə mə kimiaha hio nətərigien səvənhi rapwɪs. ¹⁴ Fwe kupwən iakiməni pen tukwe in mə iakamərpwi iou tukumiaha, nənə kimiaha hiəpko mhə iou iakaurɪs. Narimnari me pam səməme iahəməni

tukumiaha ho n̄p̄ər̄hienien. Ia noien a mwi n̄əha, narimnari me pam ia k̄imiaha iahəm̄əni pen t̄i Taetas i, mamh̄ərp̄wi k̄imaha tukwe, ho n̄p̄ər̄hienien. ¹⁵ Taetas rer̄in ramr̄hi ihi mə k̄imiaha pam anan hiəno n̄əkwan, n̄ənə mhehek̄ir mh̄ətəm̄n̄imw̄in n̄əp̄in hiəs̄eni in mə truvehe m̄ətoni k̄imiaha. N̄əp̄in rer̄in r̄ir̄hi narimnari me n̄əha, nokeikeien s̄əv̄ənhi ramasori p̄ik anan mwi tukumiaha. ¹⁶ Rer̄ik ramagien p̄ik tukumiaha t̄i n̄əri n̄ə mə iakani n̄p̄ər̄hienien ia k̄imiaha mə k̄imiaha hiamo noien atukwatukw.

8

Nakalasia me fwe Korin tuho sampam ia wok sə h̄əno vi a ia nuk kurir̄ə

¹ Piak me, k̄imaha iahokeikei mə tih̄əukur̄ən namasanien s̄əv̄əi Kumwes̄ən sə ram̄əriari pen ir̄ə m nakalasia me fwe profens Masetonia mə ir̄əha h̄əukur̄ən nasituien ia n̄ərmama nepw̄in mwi. ² Ir̄əha h̄ənar̄ə ia n̄əp̄in sikai riti r̄əknek̄in t̄i n̄ir̄əha, m̄ətə rer̄inraha ramagien a ia n̄əp̄in me. Naut̄ə s̄əv̄ənraha riw̄ən, m̄ətə hous̄əs̄imw̄in mane asori mh̄əuvei pen m nakalasia me ia kwopun me. ³ Iakani n̄p̄ər̄hienien tukumiaha i mə ir̄əha h̄əuvei pen mane s̄əv̄ənraha sə ram̄əmak r̄əmwhen a, har̄ə mh̄əuvei pen asori anan mwi. Rer̄inraha ragien a mə pw̄əh ho. ⁴ Ir̄əha h̄ən̄əres k̄imaha n̄əp̄in r̄ip̄ik mə tah̄əs̄eni pw̄əh ir̄əha ha-situ ia wok s̄əv̄əi nuvei penien mane m n̄ərmama me s̄əv̄əi Kumwes̄ən fwe Jerusalem. ⁵ Rer̄imaha r̄ip̄kr̄hi mh̄ə mə ir̄əha tuho rasori iam̄in̄ha ir̄ə, m̄ətə

həno. Irəha haməkupwən mhəuvei pen nimiruien səvənraha m Iərimənu səkitaha, kurirə həuvei pehe mwi nimiruien səvənraha m kimaha ia noien sə Kumwesən rokeikei. ⁶ Nəpən hiəno vi a wok nəha ti nousəsimwinien mane nəha, rerimiaha ragien a tukwe. Ti nəri nə mə Taetas ramiri kimiaha irə, iahaməni pen tukwe in mə tro wok kimiaha min meste wok nəha ro sampam. ⁷ Ia narimnari me pam kimiaha hiaməuvehi raməpi raka anan. Ia noien səvəi nahatətəien, noien səvəi nəgkiariien, mine noien səvəi nukurəniien, kimiaha hiəuvehi rəpi raka. Kimiaha hiəskai mwi ti nasituien, nənə mhokeikei pik mwi kimaha. Ro iaminihi irə kimaha iahokeikei mə ia nokeikeiien səkimiaha tihasitu asori mwi ia wok i.

⁸ Iapkini mhə mə tihaməkeikei mho. Mətə iakamahatən m kimiaha mə nərmama əpə me rerinraha ragien ti nasituien ia wok nəha. Nənə təkwtəkwwuni nəha iakuə takətə sas ia nokeikeiien səkimiaha mə ro niperhienien rəmwhen ia nokeikeiien səvənraha uə rekəm. ⁹ Kimiaha hiəukurən amasan namanien səvəi Iesu Kristo Iərimənu səkitaha sə rinəriari pehe irə m kimiaha. Nautə səvənhi rasori, mətə rino tukumiaha mə nautə səvənhi riwən. Nənə ti nəri nə mə in rino mə nautə səvənhi riwən, nənə mo kimiaha nautə səkimiaha rasori.

¹⁰ In i nətərigien səiou sə trasitu ia kimiaha ia narimnari me i. Ramasan mə tiho sampam ia wok sə hiəno vi a ia nuk kurirə. Rerimiaha riməkupwən mirhi mə tiho wok nəha, nənə kimiaha hiaməkupwən mho. ¹¹ Ramasan mə təkwtəkwwuni tihaməmwur ia noien wok nəha

mho sampam irə. Ramasan mə tihəskai mwi ti noien sampam irə rəmwhen ia nətərigien səkimiaha rıməskai fwe kupwən ti noien. Nənə ramasan mə tiho ia mane me səkimiaha. ¹² Trini minuə rerimiaha ragien ti nuvei penien, Kumwesən rerin tragien ti nuvehien a narimnari me səməme hiaməuvehi mamhəuvei pen min. In ripkəres mhə narimnari me səməme həiwən tukumiaha.

¹³ Iakəpwəh nokeikeien mə nimiruien səvəi nərmama nepwin triməru ti nəri nə mə haməuvehi mane me səkimiaha, mətə nimiruien səkimiaha triskai ti nəri nə mə hiənasitu ia nirəha, rekəm. Iakoikei mə trəmnəmwhen a tukumiaha pam. ¹⁴ Təkwtəkwuni, ti nəri nə mə narimnari me səkimiaha ruvəpik, ramasan mə tihəsitu ia nərmama nepwin səməme narimnari me səvənraha riwən. Nənə trini minuə nəpin nepwin səkimiaha riwən nənə səvənraha rasori, irəha tuhasitu mwi ia kimiaha. In i suatuk nərmama tuhəuvehi rəmnəmwhen a. ¹⁵ Rəmwhen ia nəgkiariien i kimərai pen ia Nəkukuə Ikinan rani mə,

“Iərmama sə rousəsımwin nəveginien ripik, mətə rəmwhen a ripkəpi raka mhə.

Nənə iərmama sə rousəsımwin nəveginien rouihi, mətə rəmwhen a ripkiwən mhə.”

Kərhi pen Taetas revən fwe Korin

¹⁶ Iakani tanak m Kumwesən ti Taetas, ti nəri nə mə Kumwesən rino in rerin rokeikei pik mə trasitu ia kimiaha rəmwhen iakoikei. ¹⁷ Nənə Taetas rerin ragien mə tro narimnari me nəha

səməme iahaməni pen tukwe, mətə nari riti mwi, rerin ragien pik mə trasitu ia kimiaha. Nənə nətərigien a səvənhi mə truvehe mətəni kimiaha. ¹⁸ Nənə tahərhi pehe mwi piəvtaha riti mwi ruvehe irau min. Iərmama nəha raməvisau irapw nəgkiariien amasan səvəi Kristo, nakalasia me pam haməgnəgini in tukwe. ¹⁹ Ripko mhə nəri əpa nəha, mətə nakalasia me hənərpwi rəginraha ia iərmama nəha mə truvehe kimaha min iahəuvehi mane sə rerimiahaha ragien hiəuvei pehe. Kimaha tahəuvehi mane nəha, mhəuvehi mhəuvən, mhəuvei pen m nakalasia me fwe Jerusalem, mhəuvehi utə nəghi Iərimənu səkītaha irə, nənə mamhahatən mə rerimaha ragien pik ti nasituien. ²⁰ Kimaha iahamətui amasan ti mane asori i kamo iərmama riti rini ərəha kimaha mə iahənəfo irə ia mane. ²¹ Ro iamini irə ti nəri nə mə kimaha iahaməmwur mə taho nəri atukwatukw, mətə ripko mhə ia nəmri Iərimənu a səkītaha, mətə ia nəmri nərmama me mwi.

²² Nənə tahərhi pehe piəvtaha riti mwi ruvehe irəhar iəmənmi i. Iərmama nəha, kimaha iahaməmwur mə tahətə sas irə nəpən ripik. Nənə ia nəpən me kimaha iahətoni mə rerin ragien pik mə trasitu. Nənə təkwtəkwuni nəha rerin ragien pik mwi mə trasitu ia nirau, ti nəri nə mə in rini niperhienien ia kimiaha. ²³ Kimiaha hiəuvəukurən raka Taetas. In ramo wok pəri kimrau min ti nasituien ia kimiaha. Nənə piəvtaha mi səməmi kroukurirə in, irau iəmə mi sə nakalasia me hənərhi irapw irau, nənə irau krauvehi utə nəghi Kristo. ²⁴ Ramasan mə tiho ramasan ia nirəhar pwəh irəhar mine nakalasia me pam

hətoni nokeikeien səkimiaha mə ro nəri pərhiēn riti. Pwəh irəha hətoni mə nəgkiariien səkimaha iahaməni mamhəuvehi utə nəghimiaha irə ro nīpərhiēnien.

9

¹ Trīni mīnuə iapkraī mhə nəkukuə i m kimiaha, ramašan a tī nəri nə mə hiəuvəukurən raka wok i səvəi nasituien ia nakalasia me fwe Jerusalem.

² Iou iakukurən mə hiōkeikei mə tihāsitu. Iakauvehi utə noien amasan səkimiaha ia nəmri nəkur Masetonia, mani pen tī nīrəha mə ia nuk kurirə kimiaha fwe Akaea hiənərəer mwatuk tī nasituien. Nəpīn hətoni rerimiaha ragien pik tī nasituien, ro mwi irəha həpik hōkeikei mə tuhasitu mwi.

³ Mətə təkwtəkwuni nəha iakərhi pehe piəvtaha me i mə irəhar tuharuvehe mharətoni kimiaha mə kimiaha tihəuvei pen mane me nəha mīnraha rəmwhen iakuvəni raka tukumiaha. Ro iamīnhi irə nəgkiariien səkimaha səvəi nuvehi utəien noien amasan səkimiaha rīpko mhə nəri auər. ⁴ Mətə trīni mīnuə hiəpko mhə, nəpīn iakuvehe kimaha nəkur Masetonia nepwīn, tuhətoni mə hiəpko mhə ihi. Noien nəha tro kimaha iahauris tī nəri nə mə iahəuvəuvehi utə raka kimiaha. Tro kimiaha hīauris mwi məpi raka. ⁵ Ro pen rerik rīrhi mə takaməkeikei mərəs piəvtaha mirəhar mə irəhar tuharukupwən mharuvehe mharətoni kimiaha nənə mharo sampam ia wok tī nuvei peheien mane sə hiəuvəni raka mə tihəuvei pen. Mətə iakoikeikei mə mane nəha sə tihəuvei pen ruku pen a ia rerimiaha mə tihəuvei pen rīpko mhə iərmama riti raməkeikei m kimiaha mə tihəuvei pen.

Kumwesən ramokeikei iərmama sə rauvei pen nasituien m nərmama ia rerin agien

⁶ Tihəpwəh nenouenouien nəri i. Iərmama sə rəpwei ouihi nuni nari tresi ouihi. Iərmama sə rəpwei rīpik tresi rīpik. ⁷ Kīmīaha kuatia kuatia tihaməkeikei mhəuvei pen nəfe hiaməni ia rerimīaha mə tihəuvei pen. Trini mīnuə rerim rīpkagien mhə tukwe, rəpwəh namasanien mə tikuvei pen. Trini mīnuə ikuvei pen ti nəri nə mə iərmama riti raməkeikei mik mə tikuvei pen, rīpkamasan mhə mwi. Iakini iamīnhi irə ti nəri nə mə Kumwesən rokeikei iərmama i rauvei pen ia rerin agien. ⁸ Kumwesən rukurən nəriari peheien namasanien me pam anan m kīmīaha mə ia nəpīn me ia narimnari me pam tihəuvehi narimnari me pam səməme hatukwatukw mə tihaməkeikei mhəuvehi, nənə mhəuvehi rīpik mwi mə tihauai m nərmama. ⁹ Rəmwhen ia nəgkiariien i kīmərai pen ia Nəkukuə Ikinan rani mə, “In ruai narimnari me səvənhi rīpik m nərmama nautə səvənraha riwən,

nənə noien amasan səvənhi ramarə rerin.”

¹⁰ Kumwesən in rauvei pen nuni nari m iərmama sə raməmhu, mauvei pen nəveginien ti nəniien. Ia suatuk kuatia a in truvei pehe narimnari rīpik m kīmīaha mo rasori mwi mə kīmīaha hiəukurən nasituien ia nərmama nepwin mwi. In tro kwənkwan rīpik sə ruku pen ia noien atukwatukw səkīmīaha. ¹¹ Ia narimnari me pam ia nīmīruien səkīmīaha, Kumwesən truvei pehe namasanien səvənhi m kīmīaha mə kīmīaha

hiækuræn næriariien ia næþin me. Næþin kímaha tahæuvehi nasituien sækímíaha, mhæuai, mhæuvei pen m nærmama, iræha tuhæni tanak m Kumwesæn tukwe.

¹² Wok amasan i sê hiamo triþkasitu æpa mhæ ia nakalasia me sêmæme narimnari me sævænraha riwæn, mætæ tro nærmama hæþik rerinraha ragien, nænæ hæni tanak m Kumwesæn tukwe. ¹³ Tí næri næ mæ kímíaha hiamo wok amasan i, ro pen hiamo pui noien sækímíaha m nærmama hæþik. Iræha tuhæuvehi utæ næghi Kumwesæn tukwe tí næri næ mæ kímíaha hiamo pærhien noien sævæi nærmama sêmæme hamæni níþærhienien ia nægkiariien amasan sævæi Kristo, rerímíaha ragien hiæuvei pen mane asori sækímíaha mínraha míne nærmama me. ¹⁴ Iræha tuhæfwaki tukumíaha, nænæ mhokeikei kímíaha, tí næri næ mæ hætoni mæ Kumwesæn rinæriari pehe namasanien sævænhi m kímíaha ræpi raka anan mæ tihásitu ia níæha. ¹⁵ Pwæh sæni tanak m Kumwesæn tí næfe in rimæuvei pehe m kítaha ramasan þik mæpi raka.

10

Pol ramægkiari m nærmama nepwïn kamhæni æræha in

¹ Nærmama nepwïn hamæni mæ næþin kítaha m kímíaha nætærigien sæiou reiwaiu, mætæ næþin iakier mæpwæh kímíaha, noien sê iakamo m kímíaha riskai þik. Mætæ iou Pol, iakokeikei mæ takíni nari riti tukumíaha i. Kristo, in nætærigien sævænhi reiwaiu. In iærmama riti noien sævænhi ramasan mímæru. Ia noien a mwi næha

² iakamāres kīmiaha mā tiho noien sākīmiaha ratukwatukw mā nāpīn iakuvehe, iakāpwāh nāgkiari skaiien m kīmiaha. Mātə iakukurən amasan mā takəgkiari skai m nārmama me nepwīn sāməme haməni mā iahamesi pen noien sāvai tīprənə i. ³ Nīpārhiēnien, kīmaha iahamarə ia tīprənə i, mātə iahamaruagən, mhəpkesi pen mhə noien kamaruagən irə sāvai tīprənə i. ⁴ Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mā narimnari me sākīmaha iahamərer irə mamharuagən rīpko mhə narimnari me sāvai tīprənə i, mātə həkai ia nīskaiien sāvai Kumwesən. Ia narimnari me nəha kīmaha iahaməuvehi irapw kwopun skai me kamərkwafə ikīn. Iahaməuvehi irapw mwī nāgkiariien eikuə me ⁵ mīne nāgkiariien ərpwi me sāməme hamənise nārmama ti nukurənien Kumwesən. Iahamaruagən ia nətərigien me pam sāvai nārmama, mamho irəha həuvehe mho nəkwei Kristo. ⁶ Nāpīn kīmiaha tihamo nəkwei Kristo ia narimnari me pam, kīmaha tahamərer mwatuk ti nəkoui atukwatukwien kīmiaha trīni mīnuə hio mwī noien ərəha me.

⁷ Kīmiaha hiaməkiri nari mamhesi pen a nāfe hiamətoni iruə, mātə tihaməkeikei mhəukurən nəri i. Trīni mīnuə iərmama riti rukurən pərhiēn mā in iərmama sāvai Kristo, nənə in trətərig amasan mwī mā kīmaha mwī nārmama sāvai Kristo iahəmwhen irə. ⁸ Nəri auər a mā iakaməgkiari mamərpwi iou kwopti ti nasoriien sə Iərimənu səkītaha rīməuvei pehe miou, mātə ko iapkauris mhə tukwe. Rīməuvei pehe nasoriien nəha miou mā takuvrhəkīn kīmiaha hiəuvehe

mhautə, mətə rɪpkuvei pehe mhə nasoriien nəha miou mə takuvehi irapw kɪmiaha. ⁹ Iakəpwəh nokeikeiien mə kɪmiaha tihətə mə iakamrai nəkukuə me i mə kɪmiaha tihəhekɪr. ¹⁰ Iakani iamɪnhi irə ti nəri nə mə nərmama nepwɪn haməni iou mə, “Nəkukuə səvənhi riskai mɪpam, mətə nəpɪn ramavən kitaha min, rɪpko mhə in iəmə sikai riti, nənə nəgkiariien səvənhi ro nəri auər a irə.” ¹¹ Pwəh nərmama sə ro me iamɪnha irə həukurən nəri i. Nəfe kɪmaha iahamərai ia nəkukuə nəpɪn iahamarə isipwɪn, tahamo rəmwhen nəpɪn samarə pəri.

¹² Rəknekɪn tukumaha ko iahəpkərəer mhə kɪmaha nərmama me nəha səməme haməgnəgini atukw a irəha. Rəknekɪn mwɪ tukumaha ko iahəpkətə əmwhen mhə kɪmaha mɪnraha. Nərmama me nəha hamətə əmwhen irəha me mamhəkiri irəha me mə sin in iəmə asori mɪne sin rɪpko mhə in iəmə asori. Mətə nəpɪn kamho iamɪnha irə ramahatən pen mə həpkukurən mhə nari. ¹³ Mətə kɪmaha tahəpkəgkiari ərpwi mhə məpi raka nari. Kɪmaha tahəgkiari ərpwi əpa ti wok sə Kumwesən rɪməuvei pehe m kɪmaha. Wok i kɪmaha iahamo rɪneste raka mwɪ kɪmiaha. ¹⁴ Ro pen kɪmaha iahəukurən nəgkiari ərpwiien. Nəpɪn iahamo iamɪnhi irə, iahəpwəh nəpi rakaien wok səkɪmaha, ti nəri nə mə kɪmaha nə nərmama iahaməkupwən mhəuvehi nəgkiariien amasan səvəi Kristo mhəuvehe tukumiaha. ¹⁵ Kɪmaha iahəpkəgkiari ərpwi mhə ti wok sə iərməpə rɪno, mətə iahaməgkiari ərpwi a ia wok sə Kumwesən rɪnəmri pehe m kɪmaha. Kɪmaha iahokeikei mə

10:11: 2Kor 13:2,10**10:12:** 2Kor 3:1, 5:12**10:13:** Rom 12:3**10:15:** Rom 15:20

nahatətəien səkimiaha truvehe masori, ro pen wok səkimaha ia rerimaha truvehe masori mwi, ¹⁶ mo kimaha iahəukurən nəvisauien nəgkariien amasan səvəi Kristo ia tənə me ia kwopun səkimiaha mevən evən mwi. Ia noien nəha kimaha iahəpko mhə wok ia kwopun riti sə iərmama riti rino raka wok ikin, nənə mhəpkəgkiari ərpwi mhə ti wok səvəi iərməpə. ¹⁷ Mətə Nəkukuə Ikinan rani mə,

“Pwəh iərmama sə raməgkiari ərpwi,

trəgkiari ərpwi a ia narimnari me səməme Iərimənu səkitaha rino.”

¹⁸ Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə kīpkəsəni mhə iərmama sə raməgnəgini atukw a in, mətə kaməsəni iərmama sə Iərimənu səkitaha raməgnəgini in.

11

Pol raməgkiari ia nərmama nepwīn komhə irəha aposol pərhien me səvəi Kristo

¹ Iakokeikei mə tihəpwəh nəpouien iou pwəh iakini narməriien səiou kwopti m kimiaha. Hətərig iou mhəpwəh nəpouien. ² Rerik ramevən pik ia kimiaha məpwəh nokeikeien mə tihəkurirə iərməpə. Noien nəha səiou raku pen ti Kumwesən. Iakani iamīnhi irə ti nəri nə iakimərfi kimiaha mə tihesi pen iərman kuatia a in nə Kristo. Iakino iamīnha irə mə takuvei pen kimiaha min hiəmwhen ia prən vi riti rəmher ramreirei ihi iərman. ³ Mətə iakamhekir kimiaha kamo hiəmwhen ia If, prən nəha sə snek rineikuə irə

10:16: Wok Me 19:21 **10:17:** 1Kor 1:31 **10:18:** 1Kor 4:4-5

11:2: Efes 5:26-27 **11:3:** Jen 3:4,13

ia nægkiariien əsien səvənhi. Iakamhekir mə kamo iərmama riti rivi pen nətərigien səkimiaha ia kwopun əpə nənə hiəpwəh nokeikeiien i ratukwatukw məmher sə hiamo m Kristo. ⁴Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə rerimiaha ragien a hiaməseni nərmama nəpwīn kamhəuvehe mamhəvisau m kimiaha Iesu riti sə ropə ia Iesu i kimaha iahaməni irapw. Rerimiaha ragien a hiaməseni irəha kamhəuvei pehe m kimiaha nənīmwin riti uə nægkiariien amasan riti sə ropə ia Nənīmwin i mīne nægkiariien amasan i kimiaha hiəuvəuvehi raka tukumaha. ⁵Nərmama me nəha kamhəuvehe tukumiaha, kimiaha hiaməni mə irəha “apostol asori me,” mətə ia nətərigien səiou iapkətoni mhə mə irəha hasori mhəpi raka iou. ⁶Rosi kipkahatən amasan mhə iou ia nægkiariien, mətə iakukurən amasan nukune nægkiariien amasan. Kimaha iahənahatən kimiaha ia nəri nəha ia noien me pam nəpīn ripik.

⁷Nəpīn iakinani irapw nægkiariien amasan səvəi Kumwesən m kimiaha, iapko mhə mə tihərəku iou tukwe. Iou iakuvehi irapw atukw a iou ti nuvehi utəien kimiaha. Nənə rəfo? Noien nəha in noien ərəha riti? Rekəm! ⁸Nəpīn iakinamo wok kitaha m kimiaha, nakalasia me ia kwopun əpə me kamhərəku iou. Ipaka rəmwhen mə iakamakres mīnraha ti nasituien ia kimiaha. ⁹Nənə nəpīn iakamarə kitaha m kimiaha, nari riti səiou riwən, iapkəres mhə iərmama riti ti nasituien ti nəri nə mə piəvtaha me səməme haməuku pen ia Masetonia haməpeki pehe səiou me narimnari

11:4: Kal 1:8-9 **11:5:** 1Kor 15:10, 2Kor 12:11, Kal 2:6 **11:6:** 1Kor 2:1,13, Efes 3:4 **11:7:** 1Kor 9:12,18 **11:8:** Fil 4:15-18
11:9: 2Kor 12:13

səməme həiwən. Ro pen iapkəres mhə nari riti tukumiaha, nənə mīpkuvei pehe mhə wok sikai m kīmiaha ti nətoniien iou, nənə takamo iamīnha irə ia nəpīn me. ¹⁰ Iou iakamərpwi iou ti nəri nə mə iakaməvisau irapw nəgkiariien amasan kīpkərəku mhə iou irə. Rəmwhen ia nīpərhienien səvəi Kristo ramarə ia nirak, iakani pərhien mə iou tapko əpəiti mhə mwi ia kwopun riti ia profens Akaea. ¹¹ Rəfo iakəpwəh nəresien nari riti tukumiaha? Ti nəri nə mə iapkokeikei mhə kīmiaha? Rekəm! Kumwesən rukurən mə iakokeikei kīmiaha. ¹² Ia noien i sə iakamo takarīpīn mamō nəha təkwtəkwuni mə trīnise nəgkiariien səvəi nərmama me nəha səməme haməfiūtə ia nirəha mə irəha aposol me. Iakokeikei mə tako rəknekīn ti nirəha ti nīniien mə kamho wok ia noien i kīmaha iahamo wok irə. ¹³ Nərmama me iamīnha irə, irəha aposol eikuə me. Hameikuə ia nərmama ia wok səvənraha, mamhəuvsini noien səvənraha ti noien mə nərmama tuhətoni mə irəha həmwhen ia aposol me səvəi Kristo. ¹⁴ Mətə nənimetaha trəpwəh nierien ia noien nəha. Nəri auər a mə Setan, mətə rukurən nuvsiniien noien səvənhi ti noien mə nərmama tuhətoni mə in rəmwhen ia agelo riti səvəi nukuraanien. ¹⁵ Ro pen rīpko mhə nari riti sə nənimetaha trier tukwe trīni mīnuə iotukwininari me səvəi Setan həuvsini noien səvənraha mə tuho nərmama hətoni irəha rəmwhen mə irəha iotukwininari me səvəi noien atukwatukw. Nəpīn sampam səvənraha tuhəvehi nərpwīnien tresi pen a noien me səvənraha.

Pol raməgkiari ərpwi ti nəmisəien me səvənhi

16 Iaksmwatuk mwi. Pwəh iərmama riti riwən rerin rirhi mə iou iakamarməri. Mətə trini minuə rerimiaha rirhi iaminha irə, nənə hiəsəni iou pwəh iako noien səvəi narməriien kwopti, nənə mægkiari ərpwi kwopti. 17 Nægkiariien i səiou, Iərimənu səkitaha rīpkini pehe mhə miou mə takini. Mətə iakamægkiari a rəmwhen ia iarməri riti. 18 Nərmama həpik haməfiutə ia nirəha ti noien me səvəi tīprənə, nənə ro iaminh i irə, iou mwi takægkiari ərpwi. 19 Rerimiaha rirhi mə hiəukurən amasan nari, nənə ro pen hiaməsəni a nərmama me səməme hamarməri. 20 Nəri auər a mə nərmama me nəha hərkwi kimiaha mə tiho nəkwənraha, uə hamakres m kimiaha, uə haməuəsi kimiaha rəmwhen ia kwənkru, uə haməuvehi utə irəha ia nənimemiaha, uə haməpwi nənimemiaha, mətə rerimiaha ragien a ti nəsenien irəha ho iaminha irə. 21 Iou iakamauris ti ninien mə kimaha niskaiien səkimaha riwən ko iahəpko mhə noien me nəha ia kimiaha.

Iakamægkiari rəmwhen ia iarməri riti, mətə nəfe nəghin sə nərmama me nəha hokeikei mə tuhəfiutə irəha tukwe, iou mwi takægkiari ərpwi tukwe. 22 Irəha nəkur Hipru? Iou mwi. Irəha nəkur Isrel? Iou mwi. Irəha kwənəkwus me səvəi Epraham? Iou mwi. 23 Irəha iotukwininari me səvəi Kristo? Iou mwi, mətə iou iakəpi raka irəha. Rosi iakamægkiari rəmwhen ia iarməri riti, mətə iakino pik wok məpi raka irəha. Nənə kuvei pen iou ia kalapus nəpin rīpik rəpi raka irəha. Kərisi iou rəpi raka irəha. Nənə ipaka

iakemhə nəpɪn rɪpɪk. ²⁴ Nəpɪn krirum nəkur Isrel hərəsi iou m toti-naen. ²⁵ Nəpɪn kahar nəkur Rom həuəsi iou ia kwərgi nei. Nəpɪn riti kəkwi iou ia kəruətərei. Nəpɪn kahar iakevən ia nɪtətə nənə nɪtətə rəmwhenimw. Nəpɪn riti iakeiai fwe ia təmwei təsi nəpɪn pekɪn riti ia nəpɪn mɪne ia ran. ²⁶ Nəpɪn me pam iakamavən tɪ noien wok səiou, maməsiari tɪ iapiwən asori me ia nəkwətənə me, nənə mamarə ia kwopun ərəha ikɪn imwei rakres me, mɪne ia kwopun ərəha ikɪn imwei nəkur imwak me nəkur Isrel, mɪne ia kwopun ərəha ikɪn imwei nərmama rɪpko mhə irəha nəkur Isrel, mɪne ia kwopun ərəha ikɪn ia taon asori, mɪne ia kwopun ərəha ikɪn ia kwopun akwesakwes ikɪn, mɪne ia kwopun ərəha ikɪn fwe ia təsi, mɪne ia kwopun ərəha ikɪn imwei nərmama səməme haməni mə iou me nepwɪn nəha irəha, mətə hameikuə. ²⁷ Iakɪnowok pɪk mɪsese, nənə nəpɪn rɪpɪk iapkapri mhə ia nəpɪn. Nəpɪn me nepwɪn nukumhə rahi iou, nənə iakəkəkwa. Nəpɪn rɪpɪk nəvegɪnien sənək riwən. Nənə nəpɪn rɪpɪk iakaməkure tɪnari me səiou rɪpkəmwhen mhə tɪ nəkwieien. ²⁸ Narimnari nepwɪn mwi səməme iapkɪni mhə, mətə riti ia nɪrəha in i ia nəpɪn me rerik ramrhi pɪk nakalasia me ia kwopun me, iakamregi rəmwhen ia nəri pam riti iakaməvrani. ²⁹ Nəpɪn iərmama riti rɪpkiskai mhə, nənə iou mwi iakamregi mə iapkiskai mhə. Nəpɪn ko iərmama riti rɪmwei ia nərəhaien, nənə rerik raməmɪsə pɪk tukwe.

11:24: Dut 25:3 **11:25:** Wok Me 16:22, 14:19 **11:26:** Wok Me 9:23, 14:5 **11:27:** 1Kor 4:11, 2Kor 6:5 **11:28:** Wok Me 20:18-21,31 **11:29:** 1Kor 9:22

³⁰ Iou takaməkeikei mægkiari ərpwi, mətə takəgkiari ərpwi a ti narimnari me səməme kamhahatən pen mə niskaiien səiou riwən. ³¹ Kumwesən i in Kumwesən mine Tata səvəi Iesu Iərimənu səkitaha sə kaməgnəgini in ia nəpən me ia nuk nuk me, in rukurən mə iou iapkeikuə mhə. ³² Fwe taon nəha Tamaskes iəmə asori sə ramarə teğin Kig Aretas rokeikei mə trəkwtəmhiri iou. Rəmri naruagən me səvənhi ia kwəruə asori səvəi taon mə tuhəkwtəmhiri iou mhəuvehi puvnimwə iou ia kalapus. ³³ Mətə kiməvai pen iou ia tənəripw asori riti krukwi pen nəkwus irə kuvei pen ia ruei nəpai riti, nəpai sə ramərer kuraukurau ia taon nəha, karaka mərməru ia nəkwus reiwaiu, nənə iakap iəmə asori nəha rəpwəh nəkwtəmhirien iou.

12

Pol raməgkiari ia vison me səməme Kumwesən rinəriari pen min

¹ Takaməkeikei mægkiari ərpwi nəri auər a mə noien nəha ko rəpko mhə nari riti ramasan. Mətə takaməkeikei mevən mini vison me nepwın mine narimnari me nepwın Iərimənu səkitaha rino pui miou. ² Iakukurən iərman riti sə rıməni nıpərhienien ia Kristo.^a Nuk fotin rukurau raka, Kumwesən rıməuvehi in mevən fwe irənhə ia neiəi nəha sə ro kahar irə. Iakreirei mə revən ia nıpwrən uə nənimwın rier ia nıpwrən mevən, Kumwesən əpa rukurən. ³ Iakini mwi mə

11:30: 2Kor 12:5 **11:31:** 2Kor 1:23 **11:32:** Wok Me 9:23-25

^a **12:2:** Ia kwopun i Pol raməgkiari ia iərman riti, mətə iərman nə in nə Pol.

iakreirei mā revān ia nīpwrān uā nānimwīn rier ia nīpwrān mevān, Kumwesān əpa rukurān. Mətə iakukurān mā iāmā nāha, ⁴ Kumwesān rīməuvehi utə revān fwe kwopun nāha Parataes, nānə in rīməregi nəgkiariien afafa me sāməme iərmama rīreirei nīniien. ⁵ Iou takəgkiari ərpwi tī sə ro iamīnha irə, mətə tapkəgkiari ərpwi mhə tukw iou atukw. Narimnari me sāməme kamhahātən pen mā nīskaiien səiou riwān, irəha əpa nə takəgkiari ərpwi tukwe. ⁶ Mətə rəfo? Trīni mīnuə iakokeikei mā takəgkiari ərpwi, komhə iou iərmama riti iakamarməri, tī nəri nə mā nəgkiariien sə iakani ro nīpərhiēnien. Mətə iapkəgkiari ərpwi mhə iamīnha irə tī nəri nə mā iakəpwəh nokeikeiien mā iərmama riti truvehi utə iou irənhə məpi raka nəri sə ratukwatukw. Iakokeikei mā trətōni iou rəmwhēn ia nəfē tako uə takīni.

⁷ Vison me nāha Iərimənu rīno pui miou rīpik.^b Tī nīniseien iou mā takəpwəh nəfiūtəien iou ia vison me nāha iakīnətōni, kuvei pehe nari riti miou rəmwhēn ia təsi nīmīrhi riti raməpi nīpwrak, məmwhēn mwi ia iəremhə riti ruku pen tī Setan mamō nāmīsəien miou. Kuvei pehe nəri nāha miou mā takəpwəh nəfiūtəien iou ia narimnari me nāha Iərimənu səkitaha rīno pui miou. ⁸ Iakīnəres Iərimənu səkitaha m kahar mā truvehi raka nəri nāha pwəh rəpwəh noien nāmīsəien miou. ⁹ Mətə Iərimənu rīni pehe tukw iou i mā, “Namasaniēn səiou rīnəmwhēn raka trasitū ia nīram. Nəpīn nīskaiien səim riwān, nīskaiien

12:5: 2Kor 11:30 **12:6:** 1Kor 10:8, 1Kor 11:16 **12:7:** Job 2:6 **b** **12:7:** Narimnari me i Pol raməgkiari irə Kumwesān rīno pui pen min ia vison me rətōni fwe ia neiai sə ro kahar irə. **12:9:** Fil 4:11-13

səiou truvehē masori ia niram.” Ro pen rerik ramagien mə takəgkiari ərpwi ia nimiruien səiou sə niskaiien riwən irə, mə niskaiien səvəi Kristo trarə ia nimiruien səiou. ¹⁰ Ro pen iou rerik ramagien a ia nəpouiēn me, nini ərəhaiēn me, nəpīn skai me, nomətəien me, mine nərəhaiēn me nepwīn mwi səməme kamo ia nirak ti nəri nə mə iou iərmama riti səvəi Kristo. Rerik ramagien a ti nəri nə mə nəpīn niskaiien səiou riwən, nənə nəpīn nəha in nəha iakauvehi niskaiien.

Pol raməgkiari skai m nəkur Korin

¹¹ Təkwtəkwuni iakaməgkiari iakəmwhēn ia iərmama riti ramarməri, mətə kimiaha hiənəkēi miou ti noien iamīnhi irə ti nəri nə mə ratukwatukw mə tihəgnəgini iou, mətə hiənəpwəh noien. Rosi iou iəmə auər a, mətə aposol me nəha səməme hiaməni mə irəha hasori, iou iapkətoni anan mhə mə irəha hasori anan ia nirak. ¹² Nəpīn iakinamarə kitaha m kimiaha, iakamo nīmtətien me səməme kamhahatən mə iou aposol pərhiēn riti. Iakinamo nīmtətien me, mine narimnari me səməme nərmama hətoni nənimənraha rier. Iakinamo narimnari me nepwīn mwi ia niskaiien səvəi Kumwesən ia rerimiaha, nənə mo nətərigien səiou rəpwəmwis. ¹³ Noien amasan sə iakino m kimiaha rəmwhēn a iakino m nakalasia me pam, mətə nari kuatia ropə in nə iapkəres mhə mane tukumiaha. Mə noien nəha rərəha enouenou ia nərəhaiēn səiou.

¹⁴ Təkwtəkwuni iakamərer mwatuk mə takuvehe məti pehe kimiaha səro kahar irə. Nənə tapkəres mhə mane tukumiaha, ti nəri nə

12:11: 2Kor 11:5

12:12: Rom 15:19

12:13: 2Kor 11:9

12:14: 2Kor 13:1

mə iakəpwəh nokeikeien nautə səkimiaha, mətə iakoikei a kimiaha. Həregi ro. Ripko mhə wok səvəi nəkwərhakwərha me mə tuhəmri karen mane sə trasitu ia tata mine mama səvənraha kurirə. Mətə wok səvəi tata mine mama irau tro iaminha irə rasitu ia nəkwərhakwərha me səvənrəu. ¹⁵ Ro pen rerik ramagien mə takuvei pehe pam narimnari me səiou m kimiaha, nənə muvei pen mwi nimiruien səiou tukumiaha. Nokeikeien səiou rasori tukumiaha, mətə səkimiaha rouihi a tukw iou. Noien nəha rəpwəh natukwatukwien! ¹⁶ Kimiaha hiəukurən mə nipərhiēnien iou iapkəres mhə mane m kimiaha, mətə rosi kimiaha nepwīn hiaməni mə iakinə noien ikou me, muvehi kimiaha ia neikuəien me rəmwhēn ia kwənkru. ¹⁷ Rəfo? Iakakres m kimiaha ia nərmama me nəha iakinərhi pehe irəha həuvehe tukumiaha? Rekəm! ¹⁸ Iakinəres Taetas mə truvehe mətoni kimiaha, nənə mərhi pehe piəvtaha riti irau min. Mətə Taetas nəha in ripkakres mhə m kimiaha. Kimiaha hiəukurən mə kimrau min irəuavən pəri nətərigien səkimrau mine noien kuatia.

¹⁹ Rosi rerimiaha rirhi mə ia nəgkiariien me pam nəha kimaha iahaməgkiari m kimiaha, mamhənise nəgkiariien ərəha me nepwīn səməme kamini ia kimaha, mətə rekəm. Ia nəmri Kumwesən kimaha iahaməgkiari, mamhəni rəmwhēn sə Kristo rokeikei. Nərmama keikei me, narimnari me pam səməme iahamo, mətə iahamo mə təhəuvrhəkin kimiaha hiəuvehe mhəutə. ²⁰ Iakani iamīnhi irə tī nəri nə mə iakamhekīr mə kamo nəpīn takuvehe, takətoni

mə hiopə, hiəpko mhə noien sə iakokeikei. Nənə kīmiaha mwi tihətoni mə iakopə, iapko mhə noien sə hiokeikei. Iakamhekīr mə takətoni kīmiaha nepwīn hiaməvisə, nepwīn rerīnraha ramrhi ərəha irəha me, nepwīn niemaha raməpi irəha, nepwīn kamhətərig əpa ti nirəha, nepwīn kamhəni neikuəien mamhouraha nəghi iərmama irə, nepwīn kamhəni nīkare iərmama, nepwīn kamhərpwi irəha, mamho əpnapen noien me. ²¹ Iakamhekīr mə kamo nəpīn takuvehe mwi Kumwesən səiou ro iou iakauris ia nəmrīmiaha. Nənə rerik trərkwəpīr iakasək tukumiaha me nepwīn səməme hənamo noien ərəha fwe kupwən, nənə mhəpwəh nīrərigien ia noien ərəha me səvənraha səməme kamho ia nəpīn me. Irəha kamho noien me səməme həmkemik, irəha nərman mīne nīpran kamhəiri əpnapen irəha me, mamho mwi noien ərəha nepwīn mwi.

13

Nəgkiariien sə Pol rani ti nəsuəpwirīien nakalasia me fwe Korin

¹ In i navənien səiou səro kahar irə takuvehe mətoni kīmiaha. Nəkukuə Ikinan rani mə, “Nəpīn iərmama riti rarukwi pen nəgkiariien ia iərmama riti, iərmama kəru uə kahar tuhaməkeikei mhəni nəgkiariien kuatia, nənə nərmama tuhəukurən mə nəgkiariien nəha karukwi pen ia iərmama nəha ro nīpərhienien.”

² Iakokeikei mə takīni nəgkiariien riti tukumiaha səməme fwe kupwən hiamo noien ərəha,

iakokeikei mə takini mwi tukumiaha pam. Iakuvəni raka nəgkiariien i tukumiaha kupwən nəpın iakiməuvehe tukumiaha sə ro kəru irə, nənə təkwtəkwwuni iakamarə isipwın tukumiaha, mətə iakokeikei mə takini mwi. Trini minuə iakuvehe mətoni mwi kimiaha, mətə kimiaha nepwın hiamo ihi noien ərəha, tako rıskai minraha məkoui atukwatukw irəha irə. ³ Tako iamınhi irə ti nəri nə mə hiamətui nari riti sə tako trahatən pen mə nıpərhienien i Kristo raməgkiari ramier ia nəgkiariien səiou. Nəfe Kristo ramo m kimiaha rıpkərou mhə tukwe, mətə in ramo kamətə nıskaiien səvənhi ia kimiaha. ⁴ Nıpərhienien, nəpın kınəruı tərini pen in ia nei kamarkuauı, nıskaiien səvənhi riwən. Mətə ipwet mine in ramıru ia nıskaiien səvəi Kumwesən. Kimaha nıskaiien səkimaha riwən rəmwhen mwi ia Kristo fwe kupwən. Mətə nəpın tahəuvehe mhətoni kimiaha, tihətoni mə kimaha iahaməmıru ia nıskaiien səvəi Kumwesən rəmwhen a ia Kristo ipwet mine.

⁵ Ramasan mə kimiaha atukw tihətə amasan kimiaha me, mhəkiri noien səkimiaha, mhətə sas mə hiaməkwtəmhirı pərhien noien səvəi nahatətəien uə rekəm. Tihaməkeikei mhəukurən mə İesu Kristo in fwe ia rerımiaha, mətə mə nahatətəien səkimiaha ro neikuəien i, Kristo in riwən fwe ia rerımiaha. ⁶ Nənə rerik ramrhi mə tihətə sas ia kimaha mə nahatətəien səkimaha rıpkərou mhə neikuəien i. ⁷ Mətə kimaha iahaməfwaki m Kumwesən mə kimiaha riti trıpkərou mhə nari riti rərəha. Kimaha iahəpkəfwaki mhə iamınhi irə mə tuko kəgnəgini kimaha mə wok səkimaha

ramasan, rekəm. Mətə iahokeikei mə kımiaha tiho noien sə ratukwatukw nəri auər a mə ia nətəien səvəi nərmama nepwın həni mə wok səkimaha rərəha. ⁸ Ro iamınhi irə ti nəri nə mə ko iahəpko mhə nari riti sə rəsisəg nıpərhiēnien, mətə iahəukurən a noien nəri sə rauvehi utə nıpərhiēnien. ⁹ Nəri auər a mə kamətə kımaha mə nıskaiien səkimaha riwən, mətə mə kımiaha hiəskai rerımaha ragien. Ro iamınhi irə ia haməfwaki mə tihəuvehe matukwatukw amasan. ¹⁰ Iakamarə isipwın tukumiaha mırāi nəkukuə i mərhi pehe i tukumiaha. Iako iamınha irə mə nəpın takuvehe tapko mhə riskai m kımiaha. Iou aposol riti, Kumwesən ruvei pehe nasoriien nəha miou mə takuvrhəkın kımiaha hiəuvehe mhəutə, mətə in rıpkuvei pehe nasoriien nəha miou mə takouraha kımiaha hiewaiu.

Nəgkiariien sampam

¹¹ Piak me, in i nəgkiariien sampam səiou iakini məsəkir m kımiaha. Kımiaha tihaməkeikei mheipeni suatuk me səkimiaha, mhəregi nəgkiariien səiou, mho nətərigien səkimiaha pwəh ruvehe mo kuatia, mharə ia nəməriniēn, nənə Kumwesən səvəi nokeikeiien mine nəməriniēn tramarə tukumiaha.

¹² Həni ramasan tukumiaha me mhakei m kımiaha me ia nakeiien sə rəmher. ¹³ Nərmama me pam səvəi Kumwesən kamhəni pehe ramasan tukumiaha.

¹⁴ Pwəh namasaniēn səvəi Iesu Kristo Iərımənu səkitaha mine nokeikeiien səvəi Kumwesən mine no pəriēn nari səvəi Nənimwın Ikinan tramarə tukumiaha pam.

Nəkukuə Ikinan
The New Testament in the Nafe (Kwamera) language
of Southeast Tanna, TAFEA Province, Vanuatu
Niutestamen long lanwis Nafe blong Vanuatu.
Le Nouveau Testament dans la langue Nafe de
Vanuatu.

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nafe (Nafe)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-06-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

26b0f540-c192-5878-be67-18ede9ab1416